

Tóth Árpád lírája

„EMBER UTÁNI CSEND...”

Javasolt feldolgozási idő: 90 perc

1. feladat

Olvasd el Tóth Árpád Rímes, furcsa játék című versét! Képzeld azt, hogy nincsen semmi, amit ajándéku adhatnál másnak! A vers hangvételét (ironikus, humoros, elégikus) mintának tekintve írd játékos fogalmazást arról, hogy te mi mindent adnál ebben a helyzetben a kedvesednek! Használd a fantáziádat, elő az ötletekkel!

Tóth Árpád: Rímes, furcsa játék

Szeszélyes, bús ajándék

E rímes, furcsa játék,

Ó, zokog, bár negédes –

Fogadd szivedbe, édes!

Mert csupa szívbe vert seb

Vérszínezi e verset,

Mint halvány őszi rózsza

Szirmát az őszi rozsdá.

De lásd, egyebem nincsen,

Se birtokom, se kincsem,

Nem adhatok tenéked,

Csak ily borús zenéket.

Szebb volna büszke kastély

Termén egy fényes estély,

Vagy lágy keréken zajló

Kocsidba drága pejló...

Vagy elrobajló fülke

Ringó pamlagján dűlve

Elnézni, merre foszlott

A sok távíró-oszlop...

Vagy úzni falka fürtjét,

Hallani hallali kürtjét,

Míg elfakul porosra

A frakk vidám pirossa...

Vagy tán az volna szebb lét:

Nézni istennők keblét,

Hol antik ívek árnyán

Mereng sok régi márvány...

Vagy Svájcban lenni vendég:

Csodálni naplementét,

Vagy vinne halk fedélzet,

Hol a banános dél szebb...

Ó, mind e rím mi kába,

Ó, mind e vágy hiába,

Nekünk, két árva rabnak,

Csak sóhajok maradnak...

De hallgasd most e verset,

E torz kedvvel kevertet,

Zsongítson furcsa hangja,

Mint füstös képü banda:

*Itt flóta, okarína
S hegedük soka rí ma,
Száz hangszer, minden rím más,
S vén bánatom a prímás.
Ízzék a dal duhajjá,
Csattanjon vad csuhajjá,
Majd haljon el sohajtón,
Fejem öledbe hajtom.
Csönd. Ajkaim lezárvák.
Ringass: árva az árvát,
Így, sírj csak, rámhajolva,
Meghalni volna jó ma...*

(1916)

2. feladat

Olvasd el Tóth Árpád *Esti sugárkoszorú* című versét, majd válaszolj a kérdésekre!

Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú

*Előttünk már hamvassá vált az út,
És árnyak teste zuhant át a parkon,
De még finom, halk sugárkoszorút
Font hajad sötét lombjába az alkony:
Halvány, szelíd és komoly ragyogást,
Mely már alig volt fények földi mása,
S félig illattá s csenddé szűrte át
A dolgok esti lélekvándorlása.
Illattá s csenddé. Titkok illata
Fénylett hajadban s béke égi csendje,
És jó volt élni, mint ahogy soha,
S a fényt szemem beitta a szívembe:
Nem tudtam többé, hogy te vagy-e te,
Vagy áldott csipkebokor drága tested,
Melyben egy isten szállt a földre le,
S lombjából felém az ő lelke reszket?
Igézte álltam, soká, csöndesen,
És percek mentek, ezredévek jöttek –
Egyszerre csak megfogtad a kezem,
S alélt pilláim lassan felvetődtek,
És éreztem: szívembe visszatér*

*És zuhogó, mély zenével ered meg,
Mint zsibbadt erek útjain a vér,
A földi érzés: mennyire szeretlek!*
(1923)

1. Mi a vers műfaja? Mivel igazolnád a választod?

2. Mit gondolsz, mi ebben a versben a cím szerepe?

3. Szerinted mi ebben a versben a vershelyzet?

4. Milyen impresszionista stílusjegyeket találsz a műben?

5. Melyik kép mozdítja el a verset a látványtól a látomás felé?

6. Mi jellemzi szerinted a vers beszédhelyzetét (a megszólító és a megszólított viszonyát)?
